

Гончарова Ю.А., аспірантка кафедри міжнародного права Українського державного університету фінансів та міжнародної торгівлі

ПРАВОВІ АСПЕКТИ ДВОСТОРОННЬОГО МІЖНАРОДНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА УКРАЇНИ У СФЕРІ ЗАХИСТУ ПРАВ ЖІНОК

Анотація. Сучасний стан міжнародних відносин потребує якісного поглиблення сфери міжнародно-правового регулювання забезпечення прав людини і основних свобод за рахунок загального визнання і втілення в національні законодавства міжнародних стандартів рівноправ'я та захисту прав жінок. Саме така, соціально орієнтована, конструкція зазначених міжнародних стандартів щодо рівноправ'я та захисту прав жінок дозволить на практиці ефективно реалізувати на національному рівні міжнародно-правові норми. Міжнародні стандарти передбачають необхідність проведення в Україні на сучасному етапі державотворення особливих додаткових заходів для розвитку саме жінок, щоб вони були спроможні реалізувати своє рівноправ'я; заходів із врахуванням соціальної конструкції жіночої статі, яка обумовлює перепони в реалізації жінками свого рівноправ'я внаслідок народження дітей, фізіологічних особливостей свого організму, створення необхідних стереотипів ролі в суспільстві чоловіків і жінок.

Ключові слова: права жінки, реалізація прав жінки, порушення прав жінок, механізм захисту прав жінок, міжнародний захист прав жінок.

Постановка проблеми. У національному праві України, як і в міжнародному праві та праві більшості держав, інститут захисту прав жінок спочатку був відсутнім. Поява національних правових норм у галузі захисту прав людини традиційно була пов'язана з намаганням захистити, як вважалося, слабших – дітей і жінок – від тяжких умов праці. Міжнародне право першої половини ХХ ст. також констатувало наявність статевих ролей, які ґрунтуються на біологічних відмінностях жінок від чоловіків. Це визначило формування специфічного напрямку в міжнародному співробітництві з прав людини – захисту прав жінок, що з необхідністю передбачає особливий захист жінок як осіб більш слабких і більш незахищених.

Перші міжнародні договори про захист прав жінок також мали відверто протекціоністський характер. Вони мали на меті вилучити жінок із деяких сфер соціальних відносин, щоб захистити їхні права. Перш за все такий підхід було розвинуто в конвенціях МОП. Деякі міжнародні договори лише проголошували принцип рівності прав, неторкаючись питання про гарантії їх забезпечення та реалізації. Певна річ, їх можна було б критикувати, але без етапу правового захисту прав жінок було б важко перейти до національного законодавства щодо захисту прав жінок. У багатьох країнах світу ще й сьогодні суспільство не готове до гендерної реформи, і захист прав жінок залишається вкрай актуальною проблемою [1].

Мета статті – дослідити правові аспекти двостороннього міжнародно-правового співробітництва України у сфері захисту прав жінок.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемам забезпечення і міжнародного захисту прав жінок присвячені роботи українських вчених. Зокрема, Омельченко Т.В. у публікації «Становлення та розвиток міжнародно-правових стандартів щодо захисту прав жінок та забезпечення гендерної рівності» розкриває питання становлення та розвитку міжнародно-правових стандартів праці жінок в аспекті забезпечення гендерної рівності [2]. Бондаренко Н.О. у статті «Історичні аспекти розвитку вчень про права жінок» розглядає еволюцію вчень

про права жінок від найдавніших часів до сучасних теоретичних розробок у галузі гендерної рівності, здійснює комплексний аналіз найбільш впливових філософських і політологічних течій минулих часів та сучасності [3]. У статті Мірошниченко О.А. «Права людини: гендерна рівність та міжнародне право» розглядаються питання щодо поняття «гендерна рівність» в міжнародному праві і в національному праві нашої держави, проаналізовані сучасні тенденції розвитку і захисту права на гендерну рівність [4]. Однак, у цих роботах більше уваги приділялося дослідженню питань, пов'язаних з розробкою й прийняттям міжнародних стандартів у сфері захисту прав жінок, імплементації їх у національне законодавство, ніж висвітленню питань ефективності міжнародного захисту прав жінок, проблематики їх сучасної міжнародно-правової регламентації тощо.

Виклад основного матеріалу. Одним з надзвичайно важливих нормативно-правових актів, який встановив певний механізм забезпечення практичного здійснення принципу рівноправності, стала Пекінська декларація та Платформа дій, схвалені Четвертою Всесвітньою конференцією, де визначено 12 проблемних стратегій становища жінок (малозабезпеченість, освіта та навчання, здоров'я, насильство над жінками, збройні конфлікти, економіка, влада та прийняття рішень, механізми гендерної рівності, права людини, засоби масової інформації, навколишнє середовище та проблеми дівчат), які визнані пріоритетними в підсумкових документах Спеціальної сесії Генеральної Асамблеї ООН «Жінки в 2000 році: рівність між чоловіками і жінками, розвиток і мир у XXI столітті» та є підґрунтям формування правових норм щодо захисту прав жінок в Україні [5].

Отже, принцип рівності є рушійною силою в сфері прав людини. Він також є одним із стовпів процесу розвитку людського потенціалу. Результатом розвитку суспільства стало укорінення правил, цінностей, інститутів і юридичних норм для зміцнення рівності і ліквідації дискримінації. Водночас, дискримінація продовжує залишатися невід'ємною частиною нашого повсякденного життя, продовжує існувати в політиці при розподілі ресурсів і соціальних благ. Й навіть з урахуванням наявних правових норм, практика дискримінаційного підходу і нерівність все ще поширені як у багатьох країнах світу, так й в Україні. Можливість отримання рівної зарплати, рівність з точки зору зайнятості та участі у політичному житті може набувати формального визнання, але за відсутності ефективного діючого законодавства або реальних, дієвих механізмів його забезпечення все ще залишається неефективним стосовно жінок.

Аналізуючи процес формування механізмів державного управління у сфері захисту прав жінок в Україні, можна констатувати, що цей процес залежить від змін державної політики щодо прав жінок. Н. Бондаренко стверджує, що розвиток прав жінки в УРСР у контексті розвитку конституційного, трудового, сімейного і міжнародного права за українськими радянськими конституціями 1919, 1929, 1937 та 1978 рр. відбувався за формулою: від «юридичної рівноправності» до «повної рівноправності», а потім – до «рівних прав і рівних можливостей». Права жінки змінювалися паралельно зі змінами в державній ідеології, змінами в економіці країни, з динамікою трудових ресурсів і демографічної ситуації. За роки радянської влади виник, так би мовити, специфічний тип радянського «патріархату», коли основним механізмом дискримінації жінок були не чоловіки як такі, а тоталітарна держава (з властивою їй ідеологією, побудованою на засадах сили і агресії, насильства над природою, зневажання інтересів кожної окремої особи). Жінки були усунуті від реальної участі в державному управлінні. Широке представництво жінок-депутатів в органах державної влади – рада не віддзеркалювало реальної ролі жінки в суспільно-політичному житті, а значною мірою штучно підтримувалося рознарядками (своєрідними не закріпленими у законі квотами), що йшли від вищих партійних та радянських органів. На керівних посадах не тільки в державних установах, але й у керівних органах Комуністичної партії України, профспілках, комсомолі знаходилися переважно чоловіки, які й формували, по-суті, політику держави.

Позитивним досвідом державної політики в Україні за радянських часів (1917–1991 рр.) було: конституційне закріплення рівноправності жінки і чоловіка в усіх сферах життєдіяльності; закріплення в українському радянському кодексі законів про шлюб 1926 р. положення щодо спільності майна подружжя; надання можливості жінці-матері працювати, що робило жінку

економічно незалежною від чоловіка; встановлення максимальних квот на вивільнення жінок з виробництва у 1925 р.; ліквідація неписьменності і розвиток освіти серед жінок; участь УРСР у прийнятті найважливіших універсальних міжнародно-правових актів щодо прав жінок та їх імплементація у внутрішнє законодавство.

Недоліками у здійсненні державної політики щодо жінок були: визнання тільки зареєстрованого шлюбу за Кодексами УРСР 1926 та 1971 рр.; заборона на встановлення батьківства згідно з Указом Президії Верховної Ради СРСР від 8 липня 1944 року; залишковий принцип реалізації державної політики у питаннях материнства та дитинства; масове використання жінок на некваліфікованих, мало-механізованих і нічних роботах, інколи з важкими та шкідливими умовами праці; надання жінкам у 1980-х роках пільг, призначених для найбільш сприятливого поєднання жінкою сімейних і професійних обов'язків, що спричинило закріплення за ними «іміджу» не зовсім надійних працівників, обтяжених занадто великою кількістю різноманітних пільг; фактична нерівність в оплаті праці; те, що підставою для соціального забезпечення материнства було не саме материнство, а факт роботи в народному господарстві; невирішеність у повній мірі проблеми звільнення жінок від побутових сімейних робіт (недостатнє забезпечення мережею дитячих садків, не досить добре налагоджена робота служби побуту, громадського харчування не тільки на селі, але й у містах); усунення жінок від прийняття політичних рішень; відсутність умов для діяльності незалежних жіночих організацій; відсутність дійового механізму захисту прав жінок як соціальної групи [6].

За період з 1991 року й до сьогоднішнього дня в Україні продовжують формуватися механізми державного управління у сфері захисту прав жінок, зокрема: розробляється нормативно-правова база України (як-то, «План дій щодо поліпшення становища жінок»), яка є основою реалізації правового механізму управління захисту прав людини і яка вже на сьогодні гарантує антидискримінаційний підхід за ознаками статі; здійснюється гендерна експертиза законодавства, визначаються цілі тисячоліття та показники, за якими в країні оцінюватиметься гендерний процес; реалізується співпраця з неурядовими жіночими і молодіжними організаціями; інтенсифікується процес міжнародного співробітництва у сфері забезпечення та захисту прав осіб слабкої статі. Все це свідчить про певний успіх на шляху реалізації ідеї захисту прав жінок, але проблеми залишаються.

Так, можна констатувати, що механізми державного управління у сфері захисту прав жінок в Україні «теоретично» відповідають завданням часу – прийняттю законодавства із забезпечення прав жінок та антидискримінаційних законів (правовий механізм), у зв'язку з чим актуалізується значення кожного структурного елемента механізму забезпечення прав жінок у сфері реалізації, охорони та захисту цих прав.

На нашу думку, захист порушених прав жінок завжди починається всередині країни. Для з'ясування механізму дії в Україні норм про права людини, в тому числі стандартів забезпечення прав жінок (міжнародних та конституційних), важливо звернути увагу на особливості правової системи України, визначеної її Конституцією. Всі ратифіковані міжнародні угоди України мають враховуватися судами. Тим самим положення міжнародних актів про права людини набувають не тільки пізнавального, але й практичного значення для судів та інших правозастосовчих органів.

На сьогодні, до нормативно-правових актів національного рівня, що врегульовують відносини у сфері захисту прав жінок в Україні, належить, перш за все, Конституція України, яка визначає і гарантує рівність прав і свобод людини й громадянина незалежно від статі. Зокрема, в ст. 24 Конституції України закріплено: «Громадяни мають рівні конституційні права і свободи та є рівними перед законом. Не може бути привілеїв чи обмежень за ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, за мовними або іншими ознаками. Рівність прав жінки і чоловіка забезпечується: наданням жінкам рівних з чоловіками можливостей у громадсько-політичній і культурній діяльності, у здобутті освіти і професійній підготовці, у праці та винагороді за неї; спеціальними заходами щодо охорони праці і здоров'я жінок, встановленням пенсійних пільг; створенням умов, які дають жінкам можливість поєднувати працю з материнством; правовим

захистом, матеріальною і моральною підтримкою материнства і дитинства, включаючи надання оплачуваних відпусток та інших пільг вагітним жінкам і матерям».

Також, принцип рівності прав жінок та чоловіків закріплено у ст. 51 Конституції України: «Шлюб ґрунтується на вільній згоді жінки і чоловіка. Кожен з подружжя має рівні права і обов'язки у шлюбі та сім'ї. Сім'я, дитинство, материнство і батьківство охороняється державою» [7].

Крім Конституції України та міжнародних правових актів у сфері прав жінок, основою для захисту є усе національне законодавство. Можна констатувати, що правовий механізм державного управління у сфері захисту прав жінок в Україні має певні здобутки у напрямі формування необхідної законодавчої бази. Серед головних кроків, здійснених державою упродовж останніх років щодо формування необхідної законодавчої бази у напрямі вирішення проблеми прав жінки, слід виокремити й такі: Сімейний кодекс України, Закони України, Укази Президента України, Постанови Верховної Ради України, Постанови Кабінету Міністрів України, Розпорядження Кабінету Міністрів України [8–16].

Положення Сімейного кодексу також забезпечують жінці і чоловіку однакові права на: батьківство, материнство, повагу до своєї індивідуальності, фізичний та духовний розвиток, свободу та особисту недоторканість, розподіл обов'язків та спільне вирішення питань життя сім'ї. Стаття 7 Сімейного кодексу встановлює, що учасник сімейних відносин не може мати привілеїв чи обмежень за ознаками раси, кольору шкіри, статі, політичних, релігійних та інших переконань, етнічного та соціального походження, матеріального стану, місця проживання, за мовними та іншими ознаками. Адже сімейні правовідносини мають будуватись не лише на засадах взаємної любові та поваги, взаємодопомоги і підтримки, а і на засадах рівності, для реалізації кожним із подружжя власного потенціалу [16].

Верховною Радою України 08.09.2005 р. було прийнято Закон України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків», метою якого стало досягнення паритетного становища жінок і чоловіків у всіх сферах життєдіяльності суспільства шляхом правового забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, ліквідації дискримінації за ознакою статі та застосування спеціальних тимчасових заходів, спрямованих на усунення дисбалансу між можливостями жінок і чоловіків реалізовувати рівні права, надані їм Конституцією і законами України. Закон встановлює основні напрями державної політики щодо забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків: утвердження гендерної рівності; недопущення дискримінації за ознакою статі; застосування позитивних дій; забезпечення рівної участі жінок і чоловіків у прийнятті спільних важливих рішень; забезпечення рівних можливостей жінкам і чоловікам щодо поєднання професійних та сімейних обов'язків; підтримку сім'ї, формування відповідального материнства і батьківства; забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків у соціально-економічній сфері; виховання і пропаганду серед населення України культури гендерної рівності, поширення просвітницької діяльності у цій сфері; захист суспільства від інформації, спрямованої на дискримінацію за ознакою статі [10].

Ще одним кроком до встановлення рівності чоловіків і жінок в Україні стала пенсійна реформа, одним із завдань якої є встановлення рівного пенсійного віку для жінок і чоловіків. Оскільки те, що пенсійний вік у жінок нижчий на 5 років, ніж у чоловіків, суперечить гендерній рівності з трудових і соціальних прав. Відповідно до «Програми економічних реформ України на 2010-2014 рр.», збільшення пенсійного віку для жінок буде відбуватись поступово, з кроком 0,5 року протягом 10 років.

Загалом, політика захисту прав жінок в Україні пройшла декілька етапів розвитку:

1) від встановлення загальнолюдських принципів рівності та політики правового захисту прав жінок;

2) до політики забезпечення рівних прав та можливостей.

Перший етап характеризується прийняттям таких нормативних актів, як: Загальна декларація прав людини, Конвенція про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок [17], Пекінська декларація, які встановили загальнолюдські принципи рівності чоловіків і жінок та стали підґрунтям формування правових норм гендерної рівності вже на національному рівні.

І з їх прийняттям політика захисту прав жінок вийшла на новий етап розвитку: від встановлення принципу рівності чоловіків і жінок до його практичної реалізації. Тобто, на сьогодні принцип рівності закріплюється в головному законі держави, законах та підзаконних актах, що дає можливість практично втілити в життя принцип рівних прав та можливостей.

Але, незважаючи на законодавче закріплення принципу рівності, дуже часто спостерігається дискримінація жінок, особливо в трудовій сфері. Причинами даної ситуації є недосконалість законодавства та ті стереотипи, що склались щодо соціальної ролі жінки в суспільстві. На нашу думку, питання дискримінації жінок має вирішуватись на загальнодержавному рівні, оскільки держава є гарантом прав і свобод людини і громадянина, а честь і гідність визначаються як основна її цінність. А однією із ознак правової держави є забезпечення та реальний захист прав жінок.

Закріплення у Конституції та національному законодавстві України міжнародних стандартів рівності прав жінок та чоловіків як складової міжнародних стандартів прав людини, здавалося б, позбавляє останніх можливості самостійного застосування. Однак, на нашу думку, це не так.

По-перше, дія міжнародно-правових норм проявляється в тому, що їх слід використовувати також тоді, коли виникають певні труднощі у тлумаченні, тобто для з'ясування значення та змісту законодавства України з тим, щоб застосування законодавчих актів України не призводило до порушення загальноновизнаних принципів і норм міжнародного права і, як наслідок, до порушення прав жінок.

По-друге, міжнародні стандарти рівності прав жінок і чоловіків мають стати гарантією захисту від прийняття законодавчих норм, що порушують права людини. Наприклад, у зв'язку з широким розповсюдженням невиконання цивільно-правових зобов'язань (неповерненням боргів тощо) висловлюються пропозиції відродження для боротьби з цим злом боргової в'язниці та введення для недобросовісних боржників кримінального покарання у вигляді позбавлення волі. Прямої конституційної заборони для здійснення таких заходів в Україні немає. Однак подібні пропозиції суперечать ст. 1 Міжнародного пакту про громадянські та політичні права 1966 р. Тому запропоновані заходи не можуть бути сприйняті законодавцем. Якщо ж це станеться, то суду в разі притягнення кого-небудь до кримінальної відповідальності на підставі такого закону, повинен відмовити у його застосуванні.

Проте, можна констатувати, що міжнародні норми про правові свободи людини діють в Україні як опосередковано, тобто через норми Конституції та інші закони України, так і безпосередньо, причому в останньому випадку вони мають пріоритет над відповідними нормами законів України.

Висновки. В цілому можна стверджувати, що міжнародні стандарти рівноправ'я та захисту прав жінок в національному законодавстві відображено повною мірою і в ньому немає прямих протиріч міжнародним документам щодо прав жінок та їх рівноправ'я з чоловіками. Про це свідчить прийняття Закону України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків». Однак, слід визнати, існуюча правова система недопущення дискримінації жінок поки що залишається недостатньо ефективною. Причина цього, на нашу думку, вбачається у відсутності, приміром, у трудовому законодавстві України норм, які чітко забороняли б працедавцеві чинити дії, що можуть призвести до дискримінації. В ньому безпосередньо не визначено правило, згідно з яким громадяни, що зазнали дискримінації у сфері трудових відносин, мають право на судовий захист, а також не встановлена відповідальність осіб, які є винними в дискримінації.

На жаль, до Конституції України ввійшло також закріплене в Конституції УРСР 1978 року (частина 3 статті 34) положення про те, що особа, винна в порушенні рівноправності громадян, притягується до відповідальності на підставі закону.

Реалізація міжнародно-правових стандартів рівноправ'я та захисту прав жінок у національному праві відбувається на підставі загальних механізмів імплементації. Міжнародні стандарти щодо рівності прав чоловіків і жінок передбачають необхідність проведення на сучасному етапі українського державотворення комплексних нормотворчих заходів щодо прийняття спеціальних законів.

Крім того, слід зазначити, що закріплені в міжнародному праві напрями вирішення суперечностей між додатковими спеціальними заходами на користь жінок і принципом рівноправ'я дають зразок послідовного розуміння значення жінок у суспільстві, визначають шляхи подолання деформації уявлення про соціальну роль жінок у суспільстві і фактично забезпечують реалізацію принципу рівності прав жінок і чоловіків, міжнародні стандарти рівноправ'я жінок між собою, а також рівноправ'я у сфері політичних і економічних прав.

Список використаної літератури

1. Міжнародне право: навч. посіб. – К.: Юрінком Інтер, 2006. – 336 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://radnuk.info/pidrychnuku/mishnarod-pravo/45-bygomensk/>
2. Омельченко Т. В. Становлення та розвиток міжнародно-правових стандартів щодо захисту прав жінок та забезпечення гендерної рівності / Т. В. Омельченко // 36. наук. праць Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди «ПРАВО». – Випуск 17. – 2011. – С. 82–89.
3. Бондаренко Н. О. Історичні аспекти розвитку вчень про права жінок / Н. О. Бондаренко // Форум права. – 2011. – № 2. – С. 87–96 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua/e-journals/FP/2011-2/11bnoppg.pdf>
4. Мірошниченко О. А. Права людини: гендерна рівність та міжнародне право / О. А. Мірошниченко // Форум права. – 2011. – № 1. – С. 690–693 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua/e-journals/FP/2011-1/11moatmp.pdf>
5. Грицяк Н. В. Правове регулювання рівних прав та можливостей жінок і чоловіків в Україні: стан та шляхи вдосконалення / Н. В. Грицяк [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.academy.gov.ua/ej2/txts/pol-prav/05gnvssv.pdf>
6. Бондаренко Н. О. Розвиток прав жінок УРСР: нац. та міжнародні аспекти (1917– 1991 pp.): автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.01 «Теорія та історія держави і права» / Н.О. Бондаренко ; Нац. юрид. акад. України ім. Я.Мудрого. – Х., 2004. – С. 12.
7. Конституція України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>
8. Закон України «Про попередження насильства в сім'ї» від 15.10.2001 р. № 2789-III [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/rada/show/2789-14>
9. Закон України «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо встановлення відповідальності за вчинення насильства в сім'ї або невиконання захисного припису» від 15.05.2003 р. № 759-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/759-15>
10. Закон України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків» від 08.09.2005 р. № 2866-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2866-15>
11. Закон України «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні» від 06.09.2012 р. № 5207-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/5207-17>
12. Указ Президента України «Про вдосконалення роботи центральних і місцевих органів виконавчої влади щодо забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків» від 26.07.2005 р. № 1135/2005 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1135/2005>
13. Постанова Кабінету Міністрів України від 26.09.2013 р. № 717 «Про затвердження Державної програми забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на період до 2016 року» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/717-2013-%D0%BF>
14. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 01.12.2010 р. № 2154-р «Про затвердження плану заходів з проведення Національної кампанії «Стоп насильству!» на період до 2015 року» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2154-2010-%D1%80>
15. Наказ Міністерства освіти і науки України № 839 від 10.09.2009 р. «Про впровадження принципів гендерної рівності в освіту» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://osvita.ua/legislation/other/4849/> та ін.
16. Сімейний кодекс України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2947-14>
17. Конвенція Організації Об'єднаних Націй про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок: за станом на 6 жовтня 1999 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=995_207

*Goncharova Yuliya, Ph.D. student of International Law Department
Ukrainian State University of Finance and International Trade*

LEGAL ASPECTS OF BILATERAL INTERNATIONAL COOPERATION OF UKRAINE IN THE WOMEN'S RIGHTS PROTECTION SPHERE

Abstract. *The current condition of the international relations requires a qualitative deepening in the sphere of the international legal regulation of human rights and fundamental freedoms by the universal recognition and implementation of the international standards of equality and protection of women's rights by national legislation. Such socially oriented design of these international standards based on equality and protection of women's rights will help to implement effectively the international legal norms at the national level. The International standards stipulate the need of Ukraine, to as a state at the present stage, take specific additional measures for the development of womens' ability to deal with their equality; measures which take into account of the social structure of the female sex that creates the main obstacles for the implementation of womens' equality because of their childbearing abilities, physiological characteristics, and the necessary role stereotypes of men and women in the society.*

Keywords: *women's rights, realization of the woman's rights, women's rights violation, women's rights protection mechanism, international protection of the women's rights.*

References

1. Mizhnarodne pravo: Navch. posibnyk. – K.: Jurinkom Inter, 2006. – 336 s. [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu: <http://>

radnuk.info/pidrychnuku/mishnarod-pravo/45-byromensk/

2. Omelchenko T.V. Stanovlennia ta rozvytok mizhnarodno-pravovych standartiv shchodo zahystu prav zhinok ta zabezpechennia gendernoi rivnosti / T. V. Omelchenko // Zbirnyk naukovykh prac Charkivskogo nacionalnogo pedagogichnogo universytetu imeni G. S. Skovorody "PRAVO". – Vypusk 17. – 2011. – S. 82–89.

3. Bondarenko N. O. Istorychni aspekty rozvytku vchen pro prava zhinok / N. O. Bondarenko // Forum prava. – 2011. – № 2. – S. 87–96 [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu: <http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/FP/2011-2/11bnoppg.pdf>

4. Miroshnichenko O. A. Prava ludyny: genderna rivnist ta mizhnarodne pravo / O. A. Miroshnichenko // Forum prava. – 2011. – №1. – S. 690–693 [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu: <http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/FP/2011-1/11moatmp.pdf>

5. Gryciak N.V. Pravove reguliuvannia rivnykh prav ta mozhlivostej zhinok I cholovikiv v Ukraini: stan ta shliachy vdoskonalennia / N. V. Gryciak // [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu: <http://www.academy.gov.ua/ej2/txts/pol-prav/05gnvssv.pdf>.

6. Bondarenko N. O. Rozvytok prav zhinok URSSR: nac. Ta mizhnarodni aspekty (1917-1991 rr.): avtoref. dys. na zdobuttia nauk. stupenia kand. jur. nauk: spec. 12.00.01 „Teorija ta istorija derzhavy i prava” / N. O. Bondarenko ; Nac. Jur. Akad. Ukrainy im. J.Mudrogo. – X., 2004. – S. 12.

7. Konstytucija Ukrainy [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu: <http://zakon1.rada.gov.ua>.

8. Zakon Ukrainy "Pro poperedzhennia nasytstva v simji" vid 15.10.2001 r. № 2789-III [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu: <http://zakon4.rada.gov.ua/rada/show/2789-14>

9. Zakon Ukrainy "Pro vnesennia zmin do Kodeksu Ukrainy pro administrativni pravoporushennia shchodo vstanovlennia vidpovidalnosti za vchynennia nasytstva v simji або nevykonannia zachysnogo prypysu" vid 15.05.2003 r. № 759-IV [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/759-15>

10. Zakon Ukrainy "Pro zabezpechennia rivnykh prav ta mozhlivostej zhinok ta cholovikiv" vid 08.09.2005 r. № 2866-IV [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2866-15>

11. Zakon Ukrainy "Pro zasady zapobigannia ta protydiji dyskryminaciji v Ukraini" vid 06.09.2012 r. № 5207-VI [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/5207-17>

12. Ukaz Prezidenta Ukrainy "Pro vdoskonalennia roboty centralnykh I miscevykh organiv vykonavchoji vlady shchodo zabezpechennia rivnykh prav ta mozhlivostej zhinok I cholovikiv" vid 26.07.2005 r. № 1135/2005 [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1135/2005>

13. Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 26.09.2013 r. № 717 "Pro zatvershennia Derzhavnoji program zabezpechennia rivnykh prav ta mozhlivostej zhinok I cholovikiv na period do 2016 roku" [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/717-2013-%D0%BF>

14. Rosporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 01.12.2010 r. № 2154-r "Pro zatverdzhennia plany zachodiv z provedennia Nacionalnoji kampaniji "Stop nasytstvu!" na period do 2015 roku" [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2154-2010-%D1%80>

15. Nakaz Ministerstva osvity I nauky Ukrainy 839 vid 10.09.2009 r. "Pro vprovadzennia pryncypiv gendernoi rivnosti v osvitu" [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu: <http://osvita.ua/legislation/other/4849/>

16. Simejnyj Kodeks Ukrainy [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2947-14>.

17. Konvencija Organizaciji Objednanykh Nacij pro likvidaciju vsich form dyskryminaciji shchodo zhinok: za stanom na 6 zhovtnia 1999 r. [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu: http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=995_207

*Гончарова Ю., аспирантка кафедры международного права
Украинского государственного университета
финансов и международной торговли*

ПРАВОВЫЕ АСПЕКТЫ ДВУСТОРОННЕГО МЕЖДУНАРОДНОГО СОТРУДНИЧЕСТВА УКРАИНЫ В СФЕРЕ ЗАЩИТЫ ПРАВ ЖЕНЩИН

Аннотация. Современное состояние международных отношений нуждается в качественном углублении сферы международно-правового регулирования обеспечения прав человека и основных свобод за счет общего признания и воплощения в национальные законодательства международных стандартов равноправия и защиты прав женщин. Именно такая, социально ориентированная, конструкция указанных международных стандартов относительно равноправия и защиты прав женщин разрешит на практике эффективно реализовать на национальном уровне международно-правовые нормы. Международные стандарты предусматривают необходимость проведения в Украине на современном этапе особых дополнительных мер для развития именно женщин, чтобы они были способны реализовать свое равноправие; мероприятий с учетом социальной конструкции женского пола, который обуславливает преграды в реализации женщинами своего равноправия вследствие рождения детей, физиологических особенностей своего организма, создания необходимых стереотипов роли в обществе мужчин и женщин.

Ключевые слова: права женщины, реализация прав женщины, нарушение прав женщин, механизм защиты прав женщин, международная защита прав женщин.